

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **N. N.**, zastoupeného **Mgr. Pavlem Čížinským**, advokátem, se sídlem Ječná 7/548, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 7. 2013, č. j. OAM-75/ZA-06-P10-R2-2009, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 2. 2014, č. j. 28 Az 10/2013 – 35,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 2. 2014, č. j. 28 Az 10/2013 – 35, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) ze dne 27. 2. 2014, č. j. 28 Az 10/2013 – 35 (dále jen „napadené usnesení“), jímž krajský soud odmítl stěžovatelu žalobu proti usnesení Ministerstva vnitra České republiky (dále jen „žalovaný“) ze dne 29. 7. 2013, č. j. OAM-75/ZA-06-P10-R2-2009 (dále jen „napadené usnesení žalovaného“). Tímto rozhodnutím žalovaný zastavil řízení ve věci mezinárodní ochrany o čtvrté žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu ze dne 10. 12. 2009, a to z důvodu litispendence.

Krajský soud **žalobu** proti napadenému usnesení žalovaného odmítl. V odůvodnění uvedl, že žalobce je nadále v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, kdy po zrušujících rozsudcích Krajského soudu v Brně se vedou řízení o žádosti v pořadí čtvrté, páté a sedmé, o žádostech má přitom rozhodovat totožný správní orgán. Žalobce v žalobě nesouhlasil s postupem žalovaného, který měl namísto zastavení řízení o čtvrté a páté žádosti zvolit postup dle § 140 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“) a všechna tři řízení spojit. Pokud tak neučinil, tak logickým by se jevil postup zastavit řízení o páté a sedmé žádosti, neboť řízení o čtvrté žádosti překážka litispendence nebránila. Krajský soud se přiklonil k návrhu žalovaného na odmítnutí žaloby pro nepřipustnost (§ 48 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších

předpisů, dále jen „s. ř. s.“) z důvodů nevyčerpání žádných opravných prostředků v řízení před správním orgánem (§ 68 písm. a) s. ř. s.). Krajský soud si byl vědom argumentace, že možnost podání rozkladu je zřejmě vyloučena, nicméně byl přesvědčen, že pokud již žalovaný žalobce o možnosti podat si rozklad poučil a žalobce tak z opatrnosti učinil, pak je namístě vyčkat posouzení rozkladovou komisí ministra vnitra a pro případ neúspěchu je možné sporovat správnost přijatého rozhodnutí soudní žalobou. Krajský soud na závěr uvedl, že bližší rozbor sporného tématu s ohledem na výše uvedené neprovádí.

Kasační stížnost stěžovatel podal z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Napadeným usnesením krajský soud odmítl žalobu stěžovatele proti usnesení žalovaného o zastavení řízení ve věci mezinárodní ochrany z důvodu litispendence. Krajský soud žalobu odmítl s odůvodněním, že žalobce nevyčerpal předchozí opravné prostředky proti napadenému usnesení žalovaného, totiž rozklad, o jehož přípustnosti byl žalovaný poučen. V mezidobí vydal ministr vnitra rozhodnutí ze dne 5. 3. 2014, č. j. MV-125432-6/VS-2013, kterým zamítl rozklad proti napadenému usnesení žalovaného (stěžovatel podal rozklad z důvodu procesní opatrnosti). Stěžovatel proto konstatuje, že právní názor krajského soudu na přípustnost rozkladu proti napadenému usnesení žalovaného se liší od právního názoru ministra vnitra ČR v této věci. Oba tyto orgány veřejné moci odmítají provést meritorní přezkum napadeného usnesení žalovaného a současně postup žalovaného schvalují. Stěžovatel shledává nezákonnost usnesení o odmítnutí žaloby v tom, že napadené usnesení žalovaného nebylo možné přezkoumat na základě rozkladu a že k jeho meritornímu přezkumu byl příslušný právě krajský soud. Stěžovatel se domnívá, že rozklad proti napadenému usnesení žalovaného byl s ohledem na § 9 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) nepřípustný, a že krajský soud pochybil, když žalobu odmítl a meritorně ji neprojednal. Podle stěžovatele je třeba dojít k názoru, že i rozhodnutí o zastavení řízení dle § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu je klasickým rozhodnutím o mezinárodní ochraně proti němuž se lze bránit pouze žalobou a odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2007, sp. zn. 9 Aps 5/2004 (*pozn. NSS: stěžovatel měl zřejmě na mysli sp. zn. 9 Aps 5/2007*), dle kterého „*žalobami ve věcech mezinárodní ochrany ve smyslu § 31 odst. 2 s. ř. s. se rozumí žaloby proti rozhodnutím ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany, mezi něž podle § 2 odst. 11 zákona o azylu patří: rozhodnutí o udělení azylu nebo doplňkové ochrany, rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, rozhodnutí o zastavení řízení, rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné a rozhodnutí o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany*“. Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a současně podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. zrušil i napadené usnesení žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Pokud jde o přijatelnost kasační stížnosti, stěžovatel ji spatřuje v tom, že otázka přípustnosti rozkladu proti usnesení o zastavení řízení o mezinárodní ochraně dle § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu dosud není judikaturou Nejvyššího správního soudu vyřešena a je otázkou, na kterou se evidentně liší názor ministra vnitra ČR a krajského soudu.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti **vyjádření**, ve kterém uvedl, že krajský soud v napadeném usnesení odkázal na to, že probíhá řízení o podaném rozkladu a je třeba vyčkat závěrů ministra vnitra ČR, jako odvolacího orgánu. Ministr vnitra vydal 5. 3. 2014 rozhodnutí č. j. MV-125432-6/VS-2013 (dále „rozhodnutí ministra vnitra“), jímž rozklad dle § 92 odst. 1 správního řádu jako nepřípustný zamítl. Konstatoval, že v řízení o mezinárodní ochraně je dle § 9 zákona o azylu vyloučeno řízení o rozkladu a opravný prostředek je svěřen do působnosti soudu. Na druhou stranu neshledal důvody pro povolení obnovy řízení dle § 100 odst. 1 správního řádu ani rozpor usnesení správního orgánu s právními předpisy, který by odůvodňoval zahájení přezkumného řízení dle § 94 a násl. Správního řádu. Vzhledem k opakovaným podáváním žádostí o udělení mezinárodní ochrany a faktu probíhajících souběžných řízení ve věci mezinárodní ochrany je zřejmé, že stěžovatel zneužívá ustanovení

pokračování

zákona ve snaze obstrukcemi co nejvíce prodloužit řízení o svých žádostech o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný se proto pokusil vyřešit problematiku překážky litispendence pomocí obecného právního rámce, tj. správního řádu, neboť zákon o azylu jako lex specialis neobsahuje žádné ustanovení, které by tuto otázku řešilo (použitelnost ustanovení § 25 písm. i) ve spojení s § 10a písm. e) zákona o azylu je diskutabilní). Vzhledem k situaci stěžovatele, který se stále nachází v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, je zřejmé, že usnesení o zastavení řízení dle § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu nijak nezasáhlo do jeho právního postavení. Dle názoru žalovaného není kasační stížnost přijatelná, neboť nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, navíc v situaci, kdy jakékoliv rozhodnutí v dané věci není způsobitelné ovlivnit právní postavení stěžovatele a jedná se toliko o akademický problém možného použití ustanovení § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu v řízení o udělení mezinárodní ochrany, v případech duplicitních řízení o téže věci.

Žalovaný dne 9. 7. 2014 zdejšímu soudu sdělil, že u Krajského soudu v Hradci Králové probíhá řízení pod č. j. 29 Az 15/2014 - 13, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra, kterým byl zamítnut rozklad proti napadenému usnesení žalovaného. Žalovaný spolu s žalobcem navrhli krajskému soudu přerušit toto řízení do doby, než bude rozhodnuto o této kasační stížnosti, neboť mají za to, že výsledek řízení může mít vliv na rozhodování krajského soudu ve věci vedené pod sp. zn. 29 Az 15/2014 ve smyslu § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud zjistil ze spisu následující skutečnosti. Napadeným usnesením ze dne 29. 7. 2013 žalovaný zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany zahájené na žádost stěžovatele ze dne 10. 12. 2009, a to podle § 66 odst. 1 písm. e) s. ř. V odůvodnění žalovaný uvedl, že stěžovatel podal dne 10. 12. 2009 v pořadí již čtvrtou žádost o udělení mezinárodní ochrany. O následně podané žalobě rozhodoval Krajský soud v Brně, který rozhodnutí žalovaného dne 25. 1. 2011 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný zrekapituloval průběh sedmi podaných žádostí o mezinárodní ochranu ze strany stěžovatele v období od roku 2006 do roku 2010. Poté žalovaný uvedl, že stěžovatel je aktuálně v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany zároveň v rámci tří současně vedených správních řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Řízení o čtvrté žádosti stěžovatele bylo zahájeno dne 10. 12. 2009, žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 1. 2010, které nabylo právní moci dne 13. 1. 2010, řízení zastavil pro nepřipustnost. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 25. 1. 2011, který nabyl právní moci 21. 2. 2011, zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, žalovaný tak znovu zahájil posouzení čtvrté žádosti o mezinárodní ochranu. Rozhodnutí o čtvrté žádosti je předmětem přezkumu tohoto soudního řízení.

Řízení o páté žádosti stěžovatele bylo zahájeno dne 21. 1. 2010, žalovaný rozhodnutím ze dne 1. 2. 2010, které nabylo právní moci dne 3. 2. 2010, řízení zastavil pro nepřipustnost. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 25. 1. 2011, který nabyl právní moci 18. 2. 2011, zrušil rozhodnutí o zastavení řízení ve věci páté žádosti a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Řízení o sedmé žádosti stěžovatele bylo zahájeno dne 11. 3. 2010, žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 3. 2010, které nabylo právní moci dne 2. 4. 2010, řízení zastavil pro nepřipustnost. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 25. 1. 2011, který nabyl právní moci 18. 2. 2011, zrušil rozhodnutí o zastavení řízení ve věci sedmé žádosti a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný dospěl k závěru, že překážka věci zahájené (litispendence) specifikovaná v § 48 odst. 1 s. ř. brání tomu, aby v téže věci z týchž důvodů probíhalo současně více řízení. Vzhledem k tomu, že žalovaný nemůže o obsahově totožné žádosti, tj. žádosti, kterou se stěžovatel domáhá

udělení mezinárodní ochrany na území ČR, vést souběžně tři správní řízení, konstatoval v případě řízení o čtvrté žádosti ze dne 10. 12. 2009 překážku řízení, kterou bylo třeba řešit za pomoci obecných institutů správního řízení ve smyslu správního řádu. Žalovaný na závěr sdělil, že všechny relevantní skutečnosti budou posouzeny v rámci probíhajícího správního řízení o poslední (sedmé) žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 11. 3. 2010. Stěžovatel byl v napadeném usnesení žalovaného poučen o možnosti podat rozklad k ministru vnitra ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení. Ministr vnitra rozhodnutím ze dne 5. 3. 2014 zamítl podle § 92 odst. 1 s. ř. rozklad proti napadenému usnesení žalovaného jako nepřipustný, s odůvodněním že ministerstvo vnitra pochybilo, když při poučení o opravném prostředku proti předmětnému usnesení použilo správní řád. Ten se uplatní teprve tehdy, pokud ze zvláštního právního předpisu (zde zákon o azylu) nevyplývá něco jiného. Zásadní výjimkou z obecné právní úpravy dané správním řádem je pak podle § 9 zákona o azylu vyloučení řízení o rozkladu v řízení o mezinárodní ochraně. Opravný prostředek je svěřen do působnosti soudu. Ministr vnitra neshledal ani důvody pro přezkoumání usnesení v přezkumném řízení, nebo pro obnovu řízení.

Protože Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je podána včas a je proti napadenému usnesení přípustná, zabýval se otázkou, zda kasační stížnost podstatně přesahuje svým významem vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13.10.2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, www.nssoud.cz. Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně (rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu); 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon (to znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně); 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná, a to z toho důvodu, že se krajský soud dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (čtvrtý důvod přijatelnosti).

pokračování

Nejvyšší správní soud se předně zabýval otázkou přípustnosti rozkladu proti rozhodnutí o zastavení řízení dle § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu ve věci mezinárodní ochrany. Podle § 2 odst. 15 zákona o azylu platí, že „(r)ozhodnutím ministerstva ve věci mezinárodní ochrany se pro účely tohoto zákona rozumí rozhodnutí vydaná podle § 15 nebo 15a a rozhodnutí o udělení azylu, rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany, rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, rozhodnutí o zastavení řízení, rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné a rozhodnutí o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany.“ Zdejší soud se v rozsudku ze dne 15. 11. 2007, sp. zn. 9 Aps 5/2007 (dostupný na www.nssoud.cz) vyjádřil i k pojmu rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany podle tehdejšího § 2 odst. 12 zákona o azylu (nyní § 2 odst. 15 tohoto zákona) a uvedl: „Jedná se tedy o taková rozhodnutí, která jsou výsledkem řízení, jež předmětem je posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany, přičemž shora uvedený výčet rozhodnutí vyjadřuje možná procesní vyústění předmětného správního řízení.“

Tyto závěry lze vztáhnout i na posuzovanou věc. Žalovaný sice rozhodl o zastavení řízení z důvodu litispendence, jednalo se však o rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany a zastavení řízení bylo pouze procesní vyústění správního řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Podle § 9 zákona o azylu platí, že „(n)a řízení vedená podle tohoto zákona se použije správní řád, s výjimkou ustanovení o doručování na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu sdělenou účastníkem, ustanovení o doručování písemností určených do vlastních rukou a doručovaných na požádání jiným způsobem, ustanovení o doručování adresátům zadržujícím se v cizině, dále ustanovení o úřední desce, o ustanovení opatrovníka osobám neznámého pobytu a osobám, které se zadržují v cizině, pokud se jim nedaří doručovat, a o ustanovení zástupce pro doručování, a dále ustanovení o umožnění nablížení do spisu jiným osobám než účastníkům a jejich zástupcům, o ústním jednání, o vydání stejnopisu výroku rozhodnutí na požádání účastníka, o lhůtách pro vydání rozhodnutí a ustanovení o odvolacím řízení a řízení o rozkladu. Pro rozhodnutí podle § 42 odst. 5 a § 77 odst. 6 se výjimka z použití ustanovení správního řádu o odvolacím řízení a řízení o rozkladu podle věty první neuplatní.“ Z § 9 zákona o azylu tedy plyne, že správní řád se na řízení vedená podle tohoto zákona použije, s výjimkou taxativně uvedených ustanovení. Mezi tyto výjimky patří i ustanovení § 81 až 93 s. ř. o odvolacím řízení a § 152 s. ř. o rozkladu. Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje s názorem stěžovatele, že rozklad proti napadenému usnesení žalovaného nebyl ex lege přípustný.

Podle § 68 písm. a) s. ř. s. je žaloba nepřipustná, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného. Podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s., soud usnesením návrh odmítne, jestliže byl návrh podán předčasně nebo opožděně.

Nevyšší správní soud se již v minulosti zabýval otázkou nevyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení ve vztahu k přípustnosti podání žaloby, kdy dospěl k závěru, že „žaloba ve správním soudnictví je přípustná pouze po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zákon [§ 68 písm. a) s. ř. s.]. Žalobu, která jim předchází, správní soud odmítne [§ 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. To platí i tehdy, jestliže účastníku správního řízení příslušné rozhodnutí nebylo doručeno.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2003, č. j. 4 As 27/2003 - 77, dále např. v rozsudku ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 98/2004 - 65 (dostupný na www.nssoud.cz) uvedl, že „podmíněnost vyčerpání opravných prostředků ve správním řízení před podáním žaloby k soudu [§ 5, § 68 písm. a) s. ř. s.] je nutno vnímat jako provedení zásady subsidiarity soudního přezkumu a minimalizace zásahů soudů do správního řízení. To znamená, že účastník správního řízení musí zásadně vyčerpat všechny prostředky k ochraně svých práv, které má ve své procesní dispozici, a teprve po jejich marném vyčerpání se může domáhat soudní ochrany. Soudní přezkum správních rozhodnutí je totiž koncipován až jako následný prostředek ochrany subjektivně veřejných práv, který nemůže nabízet prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy.“ V nyní posuzovaném případě však byla situace odlišná – stěžovatel byl poučen o opravném prostředku,

který zákon ve věcech řízení o mezinárodní ochraně nepřipouští. Je vhodné také připomenout nález Ústavního soudu ze dne 31. 1. 2012, sp. zn. IV. ÚS 3476/11, týkající se důsledků nesprávného poučení správního orgánu o opravném prostředku, kdy Ústavní soud dospěl k názoru, že účastníku řízení nesmí být na újmu, pokud při využití takového prostředku proti rozhodnutí orgánu veřejné moci postupoval v dobré víře ve správnost v něm obsaženého nesprávného poučení.

Stěžovatel si proti rozhodnutí o zastavení řízení podal žalobu ke krajskému soudu, ale z důvodu procesní jistoty také rozklad. Jeho postup mu neměl být v tomto případě na újmu, krajský soud však stěžovatele odkázal na to, že v případě neúspěchu podaného rozkladu je možné napadnout správnost vydaného rozhodnutí žalobou k soudu. Podle krajského soudu nemůže být tento postup ke škodě žalobce, neboť v případě, že bude v řízení o rozkladu se svými argumenty úspěšný, bude rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc mu bude vrácena k dalšímu řízení. Pro případ, že by se rozkladová komise, resp. ministr, přiklonil k argumentaci správního orgánu, může se žalobce domáhat nápravy cestou soudní. Nejvyšší správní soud se neztotožňuje se závěrem, že tento postup nemůže být stěžovateli ke škodě. V rámci soudního přezkumu rozhodnutí o zamítnutí rozkladu z důvodu jeho nepřipustnosti (§ 9 zákona o azylu) totiž může soud přezkoumat pouze správnost postupu ministra vnitra z hlediska otázky přípustnosti či nepřipustnosti rozkladu, pokud dospěje k závěru, že rozklad nebyl přípustný a potvrdí rozhodnutí ministra vnitra, nebude se již moct zabývat ani samotným posouzením důvodnosti zastavení řízení ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V situaci, kdy soud odkáže žalobce na nevyčerpání opravného prostředku a poté je žalobce konfrontován s rozhodnutím, podle kterého je daný opravný prostředek nepřipustný, je žalobci odepráno právo soudně přezkoumat rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany (bez ohledu na skutečnost, že stěžovatel je účastníkem několika řízení z důvodu opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu).

Krajský soud žalobu odmítl pro nepřipustnost podle § 68 odst. 1 písm. a) s. ř. s., z důvodu nevyčerpání řádných opravných prostředků, jak však bylo již výše uvedeno, proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nebylo přípustné podat rozklad, takže stěžovatel tento opravný prostředek neměl reálně k dispozici, resp. nemohl jeho podáním docílit přezkumu merita napadeného rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení. Na posouzení věci nemohlo nic změnit ani poučení žalovaného o možnosti podat rozklad, neboť § 68 odst. 1 písm. a) s. ř. s. váže nepřipustnost žaloby k zákonné možnosti využít před podáním žaloby řádný opravný prostředek. Úvaha o (ne)připustnosti žaloby ve správním soudnictví se tedy neodvíjí od poučení správního orgánu (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2014, č. j. 9 As 76/2013 - 40, dostupný na www.nssoud.cz).

Z výše uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud shledal v posuzované věci naplnění kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Proto napadené usnesení krajského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Krajský soud bude povinen přezkoumat rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení z důvodu litispendence, v rámci tohoto přezkumu se bude muset zabývat aplikací ustanovení správního řádu o překážce litispendence v řízení o mezinárodní ochraně a postupem žalovaného, který se rozhodl posoudit všechny skutečnosti v rámci poslední (sedmé) žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

K tomu toliko *obiter dictum* Nejvyšší správní soud upozorňuje na ustanovení čl. 32 směrnice Rady č. 2005/85/ES ze dne 1. 12. 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka, které upravovalo otázku následných žádostí a podle něhož „(p)okud osoba, která v členském státě požádala o azyl, v téže členském státě předloží další údaje nebo podá následnou žádost, může členský stát posoudit tyto další údaje nebo prvky následné žádosti

pokračování

v rámci posuzování předchozí žádosti nebo v rámci přezkumu rozhodnutí, proti kterému byl podán opravný prostředek, pokud v tomto rámci mohou příslušné orgány vzít v úvahu a posoudit všechny prvky, na nichž se zakládají další údaje nebo následná žádost.“ Nová směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, u níž je stanovena transpoziční lhůta do 20. 7. 2015, pak upravuje následné žádosti v čl. 40, podle něhož „*(p)okud osoba, která v členském státě požádala o mezinárodní ochranu, v téže členském státě předloží další údaje nebo učiní následnou žádost, členský stát posoudí tyto další údaje nebo prvky následné žádosti v rámci posuzování předchozí žádosti nebo v rámci přezkumu rozhodnutí, proti kterému byl podán opravný prostředek, pokud v tomto rámci mohou příslušné orgány vzít v úvahu a posoudit všechny prvky, na nichž se zakládají další údaje nebo následná žádost.* Z poukazovaného vývoje relevantní evropské právní úpravy tedy vyplývá pro žalovaného určitý rámec, jakým způsobem je třeba nakládat s okolnostmi tvrzenými stěžovatelem v jeho dalších žádostech a zohlednit je při rozhodování ve věci samé.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti mezi účastníky rozhodne krajský soud (§ 110 odst. 3 s. ř. s.) v novém rozhodnutí ve věci.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu